

19 MAYIS

97

«Cumhuriyet fazileti ahlâkiyeye müstenit bir idaredir,
Cumhuriyet fazilettir.»

ATATÜRK

Yokluktan varlığa şahlandı atın
Millet yaratmakla geçti hayatın.
C. Çumralı

Nurettin Atasoygil ◆ E. Hekimgil ◆ Faik Salim Özgurt ◆
Kemal Yener ◆ Muhittin Yılmaz ◆ Salih Akay ◆ Esat
Öztek ◆ Hasan Fehmi Süerdem ◆ Abdullah Rıza Ergüven
Celâl Çumralı ◆ A. Rıza Ergüven ◆ Turgut Yücel ◆ Vahit
Giray ◆ M. İsa Karaca ◆ Nihat Yüreklürk

19 MAYIS

Samsun
Halkevi Dergisi

Cilt : 8

Kasım 1948

Sayı : 97

10 Kasım 1938

Nurettin ATASOYGİL

Her sene 10 Kasım günü Türk milletinin, hattâ bütün dünya milletlerinin yas günüdür. Saatin yelkevanı dokuzu beş gösterdiği anda 20 milyon Türk ve ona katılan diğer milyonlar bütün iradelerile, bütün duygu ve varlıklarile cansız, bir kaya parçası gibi dimdik, tanrısal bir sükût içinde Atayı anar. Bu mâserî sükût, milyonlarca insanın ona ne kadar içten bağlı olduğunu gösterir. Diyebiliriz ki hemen hiç bir büyük adam böyle bir takdir, meclûbiyet ve mazhariyete nail olamamıştır. İnsan, iyi bir kumandan, bir mütehassıs, bir bilgin, bir filozof, bir diplomat olabilir. Fakat bütün bu kıymetlerin bir insan kafasında birleşmesi ne demektir? bu yüksek kabiliyet tarih boyunca kaç insana müyesser olmuştur.

Onu ilk önce okullarda arkadaşları arasında mümtaz bir öğrenci olarak tanıyoruz. Sonra Harp Akademiesinden Kurmay yüzbaşı rütbesile çıkıyor. Bunu takip eden senelerde o, cepheden cepheye parlak başarılar kazanarak atılan kahraman bir kumandandır. Sonra Trablusgarp ve Anafartalar destanının yaratıcısıdır. Günün birinde ise kurtuluş savaşının mucizeler yaratan Başkumandanı ve nihayet bütün cih-

nın « öldü » dediği Türk milletini özel bir kalıba dökerek yeniden ve yepyeni bir şekilde yaratandır. Bütün bunlar eşsiz kumandanlığının vasıflarıdır.

Fakat o yalnız bununla kalmadı. Cumhuriyetin ilânından itibaren onu barışa âşık bir devlet adamı, demokrasiye âşık bir diplomat olarak görmeğe başladık. O, çok uzak âtileri gören ve buna göre inkılaplar yapan bir inkılâpçı oldu. Büyük tarihçi ve Dilbilgini oldu. Kurduğu esaslar ve prensipler işte bu sebeptendir ki daima çok iyi neticeler verdi. O yalnız bu günün icablarına göre değil, Türk milletinin ve Türk Devletinin sonsuzluğa kadar daima hür, daima şerefli, daima müstakil ve en yüksek bir millet halinde nasıl yürüyeceğini de tesbit etmiştir. Zaten o bütün Türk milletinin kalbinde ve kafasında ebediyen yaşıyacaktır. O bugün, fani varlığının göçtüğü günden daha kuvvetli bir halde bizde yaşamaktadır. O dahinin ölmezliği gün gectikçe daha içten kavranmakta ve ona olan bağlılık ve inancımız daha sağlam perçinlenmektedir. Onun Tanrısal emanetini, güvendiği Türk gençliği ebediyete kadar başında taşıyacaktır.

● Bünyei hükümet heyeti içtimaiyenin tabiatile mütenasıptir.

K. Atatürk

Yirmi Beşinci Yıl [*]

Emin Hekimgil

Tarihe bakarsak yeryüzünde en çok devlet kurmuş olan bir milletiz. Yakın çağlara kadar Türk milleti yaptığı fütuhlarla yayılmış bir millettir. Fakat son asırlarda geçirdiği felâketler onu sarsmış devlet sistemi batının ilerlemeyişi ayak uyduramadığından çok geri kalmıştı. Birinci cihan harbi ve onun arkasından kurtuluş mücadelesi vatan ve istiklâl uğrunda Türk milletine son tâkalını sarfettirmiş, işte bu yokluk içinde yapılan müttetiksiz, yardımsız savaşların sonu halk idaresi yani Cumhuriyetimiz olmuştur.

Birinci büyük harp bittiği zaman bir çok memleketlerde kiralıklar yıkıldı, rejimler değişti. Fakat bu devrimler yapılırken egemenlik millete verilmediği için hoşnutsuzluklar baş gösterdi ve başarı elde edilemedi.

Türkiye Cumhuriyeti ise bir sınıf devrimi veya zor karşısında yapılan bir rejim değişikliği değildir. Türk milletin büyük ve devamlı başarısının bir sonucu ve halkın idaresidir. Milletimizin lâıık olduğu ve uzun bir emeğinin neticesidir.

Milli mücadelenin başladığı Erzurum ve Sivas kongrelerinde Türk milleti hak ve istiklâlini silâhla korumaya karar verdiği gün egemenliği millet ele almış Cumhurluğa doğru yürümüştü.

● Bizim kuvvetimiz milletin emnû itimadıdır.

Büyük Millet Meclisi kurulduğu gün ise Cumhuriyet kabul edilmiş demektir. İç ve dış olaylar bu millet idaresine Cumhuriyet adının konmasını 29 Ekim 1923 e kadar geciktirdi.

İşte yirmi beşinci yıl dönümünü şerefle ve birlik içinde kutladığımız Cumhuriyet Türk milletinin varlığıyla birlikte ebede kadar kalacak en büyük hazinemizdir.

Yurdu her bakımdan kalkındırmak güzelleştirmek, bayındır bir hale getirmek, milleti daima iyiye, doğruya hızla götürmek milliyetçi, halkçı, lâıık devletçi ve devrimci cumhuriyetimizin ülküsüdür.

Dışta ise bütün dünya devletleriyle iyi ve karşılıklı güvene dayanan yurtdışı ve cihanda sulhu isteyen bir siyaset takip ettik. 1918 den bugüne kadar kurulan yeni rejimlerin en başarılı Türkiye oldu. Faşizmin ve Komünizmin dünyanın başına getirdiği felâket ve belâ hâlâ devam etmektedir.

Sekiz senedir insanlığın çektiği ıstırap bunu bütün dünyaya gösterdi ve göstermektedir.

Erzurum kongresi yapılırken para mevcudu 50 lira idi. Büyük Millet Meclisi (Devamı sahife 11 de)

[*] Cumhuriyet Bayramında Halkevi hoparlörüyle yayınlanmıştır.

K. Atatürk

29 Ekimin Gerçek mânası

Falk Salim ÖZYURT

2. Dünya Savaşının musibetli günlerinden sonra, insanlığın susadığı sulh ve sükûn devrini özlediğimiz inkâr edilemez. Böyle çok muammalı, ıztıraplı bir alemin içerisinde yüzen insanlığı hem itidal ve itibarlı olarak seyrediyor ve hemde, bundan tam 25 yıl önce bütün dünyaya ilân ettiğimiz hak ve müsavat ifade eden idare şeklimizi candan gelen bir sevgile kutluyoruz. Kürreyi teşkil eden küçüklü, büyüklü bütün milletlerin kendilerine has dertlerini burada sıralamak hayli uzun ve külfetli olur. Kendi ülkemizi ve onun ebedi sahibi milletimizi de şöyle bir göz ucu ile kritik ettiğimizde, aydınlık ve saadetten başka tek şey müşahade edemeyiz. Bunun gerçek mânası nedir acaba? Basit...

Türk milleti, ezeldenberi kendi hak ve hürriyetinin mukaddes dizginini elinde tutmağı yaşamının tek ve mutlak sırrı olarak mütalaa etmiştir. Çeşitli savaşların hepsinden zafer neşesiyle sıyrılmıştır. 25 yıl önce, merhamet, şefkat, gibi insanların kalbgâhlarında kıymeti ölçüye vurulamayan ziynetleri tanımayıp, saldıranları gördük. Cesaretimizi, itidalimizi, metanetimizi asla bozmadık. Sabır ve tahammülü en başta gelen bir çare olarak düşündük. Millî vahdetin mânasını hazmedip, sadece allaha güvendik. Neticede istiklâlimizin güneşini doğurtup, refah kapı-

larımızı enginlere, selâmetlere açtık.

Her yıl kutlanan 29 Ekimin gerçek mânasını bir derginin dar çerçevesi içerisinde açıklamak, takdir buyurursunuzki, mümkün değildir. Kısaca itiraf etmek lazımsa, şöyledir:

„29 Ekim; Hürriyet ve istiklâl Aşık Bir Millete, Saldırmanın, En Büyük Bir Cinayet Olduğunu isbat etmiş, Tarihsel bir olaydır;“

2. Dünya savaşı devam ederken (Saldırganlarda) insafın zerresini olsun müşahade kaabil olamamıştı. 3. Bir dünya savaşının, daha beter bir şekilde tezahür edeceğine inanarak, ona göre milli rotamızı ayarlamak, en hayati bir problem olmaktan kat'iyyen uzak değildir.

Asırlarca, köhne bir saltanatın esiri olarak yaşayan aziz milletimiz, dört taraftan ateşle sarılı olduğu halde dünya tarihinde, misli görülmemiş bir mucizeyi yarattı. 25 Yıldanberi süre gelen, ese duran refah havası içerisinde, daimi dikkatlerimizin uzağında kalmıyacak bir nokta varsa oda; „Millî Bütünlüğümüz“ü gittikçe tanıtmaktadır. Böyle yaşadığımız müddetce, daha nice 29 Ekimleri idrak edeceğimiz şüphe götürmez.

Bu mutlu bayramın sevgili vatandaşlarıma kutlu olmasını dilemekten deruni ve milli bir haz duyarım...

● Bizim için sulh demek, hayati hakikiyemizin teminine yarayan esbabı, istihsal etmek demektir.

K. Atatürk

Zafer Günü

Yaşarız hür yaşarız, yansa yıkılsa Cihan,
Bunu mümkün kılar elbet bu damarlardaki kan
Göçen her devlete matem tutuyorken yine can,
Nice bayram yapıyor bak koca dünyada vatan.
Ne meserret duyulur yükseliyorken şu duman,
Güneşin ilk ışığında tutuşan her bacadan,
Bu meserret ezelidir ebediyatte her an,
Onu tastik bile ettirmişdik işte Lozan!
Çarpıyor memleketin kalbi bugün pür helecan,
Okunurken o büyük Mehmede ait destan.
Sana gıpteyle bakar her gözü yaşlarla dolan,
Ey vatan!

Bekçilerin aldı seni korkma emanet Atadan!
Midye : 30 Ağustos 1942
Kemal Yener

Yıllar Sonra

Gökte melekler, Atam, yerde insan ağladı!
Onsekiz milyon yürek arkandan kan ağladı!
Ne ciğer acısı bu, ne ayrılık, ne gurbet,
Bu dünya kuruluşu görmedi böyle bir dert.
Dile gelse Sakarya, İnönü, Dumlupınar,
Dile gelse ağaçlar, dereler, akan sular;
Ah, Atatürk Yüce Türk, diye dağlar çökerdi!
İnsan yüreklerine sığmıyor ATA derdi!
Yaptıklarıyla ATA'm! Türk'ü hatırlatırsın,
Tanrı'm Seni ebedî nur içinde yatırsın!..

Salih Akay

Ata'yı Anarken

Ey kalplerde yaşayan asil kanlı kahraman,
Yas içinde bıraktın, seni ağlıyor vatan.
Gün geçtikçe artıyor içimizde ateşin,
Soralım tarihlere var mı acap bir eşin?
Yirmi milyonluk Türk'ün kalbinde yer alansın,
Bir doğuşta dünyanın ufkunu ağartansın.
Nasıl öğünmiyelim muazzam eserine?
Dünyaya karşı koydun bir avuç askerine.
Yaşıyor, yaşıyacak yurdun, Cumhuriyetin,
Başı eğilmek bilmez bu kahraman milletin.
Senin harikaların dillere destan oldu,
Adın Ulu Peygamber, ünlü kahraman, oldu.
Önünde diz çöktüler yenilmiyen milletler,
Ne İskender, ne Sezar, sensin dünyaya önder.
Daima başımızda sönmeyen güneş idin,
Tarihle çağdaş idin, yıldırıma eş idin.
Daim kalplerde yaşa, yerin nur olsun Atam,
Kalplerimiz duracak, üzgünüz bugün Atam!
Atam, bize güvenin, imanım olsun her an,
Öz yurdunu bekliyor yirmi milyon kahraman.

Muhittin Yılmaz

Hikâye :

Gaipten Sesler

Esat ÖZTEK

Beş yıl sonra! ne saçma şey, şimdi yirmibeş yıl geçti. Hayır, hayır! daha bir gün var, yirmibeş yılın geçmiş olması için tam bir gün daha lâzım.

Şu çift'e ne kadar gıpta ediyorum, yanımdan geçerken, bütün dikkatleriyle, bembeyaz saçlarıma ve yalnızlığıma acır gözlerle baktılar.

Deniz açık mavi, en ufak bir kırışıklık bile yok, rüzgar lâtif çam kokularını ağır ağır dağıtarak dolaşıyor. Çamların sıklığı aynı, uzaktan zorla görünen gazinoda çalan tango ve valslerin sesi, yemyeşil vadiyi aşarak daha berraklaştıktan sonra geliyor. Gök te deniz gibi açık mavi.

Handan, sevgili handan, söyle bakayım mesutmusun, hadi, hadi, çabuk söyle! Biliyorum, senin yanımda olduktan sonra, diyeceksin. Bu sözünü hiç unutmuyorum, hemen her gün tekrar ediyorum. Bak vapura yetişmek için az vaktimiz kaldı, ah! şun dakkaları! Ne olur Handan konuşma; sen anlatmak istediklerini, bakışlarıyla, gözlerini gözlerime dikerek o kadar güzel anlatıyorsunkil..

İnsanı üzüntü konuşturur, biraz sonra ayrılacağımızı düşünmek korkusu beni çileden çıkarıyor.

Sevgilim!

Handan ruj sürmez misin, talebelikten ayrılarak biraz daha kadın görmek

istiyorum. Bak, ne güzel oldu, ruj genç kızları daha yaşlı, yaşlıları daha genç gösteriyor.

Handan! Hadi kollarını boynumdan çek ve dizimden de kalk, belki geçen olur. Hayır, hayır! vazgeçtim, daha sıkı, Handanım, Sevgilim, çok sevdiğim Handanım, dinliyormusun, rüzgârın, rüzgârın anlattığı hikâyeyi? Ne güzel, ne güzel akibet, aşıklara hazırlanan mezarı, sararmış yapraklar süs'ermiş Dinle, dinle, ne olur, dudaklarını ayırmadan ve böyle uyuyarak dinle, haki ki fazilete erenler, kalplerile hiç kimsenin duyamadığı şeyleri duyabilirler. Aşk, başka alemde yaşamın dünyaya verilen isim. Kalk sevgilim! ne o uyudun mu yoksa? Bak meltem rüzgârı vaktin geldiğini hatırlatıyor, güneş son ezanını okumak için minarelere doğru gidiyor. İkimizin de sevdiği tango yine çalınmaya başladı. Dikkat et sevgilim çam dikenleri fazla kaygındır düşersin; kelebekler gibi uçuyorsun, rüzgârın hırçılığı bize mani olamıyor, olamayacakta, değil mi sevgilim?

İşte yine düştün! kalk handan, ver elini bakayım! .. Dans seni fazla yoruyor.

— Ha! Ha! Ha! Ha! Ha! Ha! Ha! Ha!

— Şu bunağa bak! Ne o ihtiyar, kendi kendine bu dans ve sözler ne?

● Bir dinin tabii olması için akla, fenne, ilme ve mantığa tetabuk etmesi lâzımdır.

— Ha! Ha! Ha! Ha! Ha!

— Yok evlatlarım bir şey yok, haydi dağılın, biraz dalmışım, insanlık, ne yaparsın, bazen böyle boş bulunulur... Allahaismarladık çocuklarım.

Yirmi beş yıl evvel, tam yirmibeş yıl evvel...

Yirmibeş yıl evvel tanışmıştık, o lisede talebe, bense edebiyat fakültesinde, ikimizde mezun olduğumuz zaman talih bizi çoktan ayırmıştı. Onu istasyon-da teşyi ettiğim zaman, hıçkırıkları arasında son sözü: «Her ne bahasına olursa olsun, ilk bulduğumuz tarih olan 26 eylül günü, her beş yılda bir aynı yerde buluşalım ve hep aynı yerleri gezelim» oldu.

Ayrıldıktan sonra ilk bulduğumuz zaman o, 23, ben 26 yaşındaydım, Sirkeci garına heyecan içind; gelmiş aldırımı-yarak boynuma sarılmıştı. Sevmiş ve sevilmiş olmanın cezasını çekiyorduk Aramızdaki münasebeti, hakaret telâkki eden ailesi, birtürlü evlenmemize razı olmuyordu. Başka türlü hareket ise ikimizde lekeliyecekti.

İkinci bulduğumuzda, boynuma sarılmamıştı. Bir alyans zarif parmaklarını bütün utançlığıyla süslüyordu. Daha zayıflamış ve solmuştu. Sevgisi eskisine nisbetle dahe kuvvetliydi. Üçüncü bulduğumuzda, aynı yerleri gezemedik, kesik öksürüklerinin sebebi öğrenmek hülyasına kapıldım. Verem!.. Demek çekingenliğinin sebebi buydu! Kocasından memnundu, fakat mesut değildi.

Parkin çıplak sıralarına oturduğumuz kısa zaman içinde. sarı çınar yapıkları kucagımızı doldurmuştu. Çiseleyen yağmuru hissetmiyor, uzaktan gelen tramvay seslerini duymuyor, ikimizde susmuş, uzun uzun düşünüyorduk. Her bulduğumuz gün ve gece-

yi çılgınlar gibi geçiyorduk.

Dördüncü seferinde, bir gün garda beyhude bekledim, gelen giden olmadı bütün gelen kadınlara dikkatli dikkatli baktım, her kapı açılışta, yüzüme rüzgâr ve yağmurlardan başka mukabele eden olmadı. Kılık kıyafetime bakmaz olmuştum. İçki yegane dostum ve yoldaşımdı. Bugün yirmibeşinci yılınız olacak.

On senenin hasreti Ah! bir gelsel! Ah! ne olur gelsel! Gelsede bende ona müjdelesem, işte bak! sevgilim, bende verem oldum diye bağırabilsem! Ah! Handan nerdesin, nerdesin sevgilim, nerdesin!..

Bu gün Sonbahar değil, adeta kış, herkes yakalarını kaldırmış. Benim pardesüm bile yok, sattım! biraz daha içki, alabilmek için, bugünde içkisiz kalmamak için sattım! Bir senedir bu gün pantolonum ütü yüzü gördü. Aklim başımda değil, anlaşıldı, şurada ayak üstüne bir iki kadeh daha içmeliyim. İçki! Başka aleme gidebilmek için içilen ilaç! Köpoğlu rum, daha kapıda görünce sıtır.

Off!.. ihtiyarlık! İçkide artık acı geliyor! Handanın; «mademki seviyorsun iç sevgilim,» diyişindeki saffeti düşünüyorum. Bu meyhanelere oturunca, insan vaktin nasıl geçtiğini bile hissetmiyor. İşte bir sürü insan! Yarından çoğu yüksek tahsilli, kimisi Avrupa da doktora vermiş, fakat buraya girerken yakası kalkık ve görünmekten mütevellit bir endişe içindedir. Bu dördüncü sınıf meyhanelerin, başka sıcaklığı vardır. Herkes tek başına oturur, hepsi saatlerce konuşmadan durur, içilen kadeh adedi artınca, hepsinin yüzünü tatlı bir tebessüm bürür hepsinin dudakları kıpırdar ve artık hepsi konuşmaktadır. Fakat siz bu ko-

nuşmaları duyamazsınız. Hatta bağırarak konuşsalar bile, yine duyamazsınız. Bazıları bu konuşmaları esnasında sevgililerine sual sorar ve menfi cevap alırlar, bunları görebilmek kolaydır; çünkü bu gibiler, sessiz köşelerinde ağlamaktadırlar; müsbet cevap alanlar ise saklıyamadıkları bir sevinç içindedirler. Meyhaneler! Seraseriler yatağı, insan olmıyanların yatağı meyhaneler!

Off! Neyse cekette kurudu, fakat yine ıslanacak olduktan sonra ne kıymeti var. Yağmur ve soğuk gittikçe arttı, rüzgârda şiddetlendi, ve artık sulu kar yağıyor, dalgaların uğultuları ise başka hikâye anlatıyor, bepimki ayrı hikâye. Neyse gara gelebildim. On saat bekliyorum, yirmiye daha iki saat var, sekizden sekize kadar beklemiyecək miydik! Geleceğini bilsem daha on gün beklemezmiyim. Bekleme salonunda yalnız kaldım, yarı sarhoş yarı pejmürde kıyafetli bir seraseriyi kaçırmak için, hademe salonu tekrar tekrar süpürerek toza boğuyor, bilmiyorki ayrılammam, zavallı! İşte şimdi bana doğru geliyor:

— Baba! Burası tekke değil, yolcu salonu.

— Evet oğul, hep yolcuyuz!

— Yolcuyuz ama, galiba sen buranın müruru zamanla tapusunu almak niyetindesin, yoksa tapucumusun nesin!

— Evlât beni bir kadın arıyacak, genç bir kadın, parmakları, onu mesut edemiyen elmes yüzüklerle dolu, sırtında çok kıymetli bir kürk bulunan bir kadındır!

— Neyse bu palavraları babana anlat! İsmi ne bakalım?

— Kemal!

— Hadi ulan, moruk! şimdide kendini meşhur muharrirmi yaptın? Demin bu-

rada bir kız çocuğu. Kemal bey diye iki defa bağırıldı.

— Söyle ne yana gitti?

— Yahu boğazımı brak, boğulacağım!..

— Söyle herif! söyle! ne yana gitti?

— İşte geliyor! geliyor, işte!

Gel kızım gel, korkma, Kemal benim, seni kim gönderdi?

Annem Handan! Bu tarihte sizi burada bulabilirsem bu mektubu vermemi söyledi. Buyrun efendim.

26-9-935

Çamlica: Sanatoryom

Sevgili Kemal

26-9-940 Tarihinde, bu mektubu eline aldığı zaman, ben toprak altında olacağım- Doktorlar konuşurken duydum. İki, üç günlük ömrüm kalmış. Bugün buluşma günümüz, bense can çekiyorum. Büyük adada hava acaba nasıl? Gök ve deniz ikisinde yine açık mavi değilmi sevgilim!

Hayattabensiz kalmanı istemiyorum. Onun için kızımın ismini, Handan koydum. Şimdi dört yaşlarında, ben gele-miyorum, o da bu mektubu getiremi-yerek kadar küçük. Boyaundaki maddalyona bu günümüzün tarihini kazdırdım, ve bu mektubu yazarak brak-tım. Artık benim yerime o gelecek. Kemal, Handanı brakma!

çünkü o başkasının değil, senin kızın anladın değil mi Kemal? Ah! beni sana unutturabilse!.. Elindeki ufak çanta ona miras bıraktığım ufak bir servet. Kocam herşeyi biliyor, fakat bana olan hürmetini asla eksiltmedi. Ona en büyük acı, kızı olmadığını bildiği halde Handandan ayrılmak olacak.

Beni affet! Beni affetki. Allah tak-siratımızı affetsin. Handan.

— Handan! sen, sen, benim kızım!.. benim kızım var, Ey yüce Tanrım demek fazileti sarsılmıyan insanları unut-

muyorsun!.. Gel! gel! Benim sevgili kızım!..

— Oğlum aptal aptal bakacağına, al şu çantayı senin olsun!.. Demek ben babayım, gel. gel kucığıma, bende çocuk taşımanın zevkini tadayım, benim sevgili kızım!..

— Babacığım paltonuzu giymeği unutmuşsunuz! çok sulu kar yağıyor, hasta olursunuz sonra!..

— Annesi tıpkı annesi, sulu kar yağdığını bile görmüyorum! karanlık dağıldı, gök açık mavi değilmi handan? Denizde öyle değilmi? duyuyormusun yine bizim sevdiğimiz tango çalıyor? Baba! çok ıslandınız!.. rüzgâr çam kollarıyla beraber dolaşıyor, sevgili sevgili handanım! Sarıl boynuma daha sıkı sarıl! evet öyle daha sıkı handanım.

— Baba! Yol bekçisi çekilin diye bağıyor! Yoldan çekilelim baba! Tren geliyor, tren geliyor baba!..

— İnsanlardan değil gaipten gelen seslere kulak ver kızım! Viedanından gelen sese kulak ver, Ha! Ha! Ha! Ha! Ha!.. Ha!.. Ha!.. Ha!..

Annen geliyor! Annene kavuşuyoruz!..

— Baba! Tekerlek sesleri....

Handan!.. anne!.. anne.
e , düüüüü t , düüüüü
ann e, düüüüü t ,
handan! ; düü t .
* * *

Gece yarısı postası yazıyor, akşam haberlerini yazıyor,, Avrupa ekspresi altında çığnayan bir muharrirle, bir kız çocuğunun kazasını yazıyor. Bir Bankerin intiharını yazıyor. Okuyan yokmu, yazıyor, haydi beyler gece postası çıktı son haberleri yazıyor, bir hademeye bir servet brakan meçhul bir serseri yazıyor!.. Nafile fırtına ve bu soğukta kimse gazete almayacak! Bari ısınmak için Rumun meyhanesine gireyim.

Sporcu Marşı

Türk Sporcularına İthaf

Göğsümüzde Bayrağın ayyıldızı ışıldar.
Alnımızda zaferin ışıkları parıldar!
Gönlümüzde spor aşkı hiç solmayan bir bahar
Bahadırlik vasfımız Atalardan yâdigâr!..

Bize engel olamaz; yıldırımlar, boralar
Ruhumuzda, Yenilmez Atatürk'ün azmi var!.

At üstünde kıt'alar aşip geçen, dolaşan,
Mucizeler yaratan, Arslan gibi savaştan
Ataların kanıdır, içimizde kaynaştan
Her sahada zaferdir, ülkümüze yaraştan!..

Bize engel olamaz; yıldırımlar, boralar
Ruhumuzda, Yenilmez Atatürk'ün azmi var!.

Sarsılmaz bir güvenle istikbâle koşarız,
Güçlükleri yenmekten zevk alırız, coşarız!
Dağ, taş, bayır.. demeyiz, her mânîi aşarız
Ta ezelden milletçe bağımsız, hür yaşarız!.

Bize engel olamaz; yıldırımlar, boralar
Ruhumuzda, Yenilmez Atatürk'ün azmi var!.

Hasan Fehmi Süerdem

Bir Düzeltme

Dergimizin 94 üncü sayısında Fazıla Atabek'in vecizelerinin beşincisi 'ehli olmadığı bir işi tenkide kalkışan insan humkunu tasdik edendir' yazılacağı yerde, humkunu kelimesi yanlışlıkla kuprurn yazılmıştır. Düzeltiriz.

Tahlil ve Tenkit : 3

ÂDEM GÜRÇAĞLIYAN ve ŞİİRİ

Abdullah Rıza ERGÜVEN

Şair Âdem Gürçağlıyan şiirlerini «Nar Bahçesi» adlı kitabında toplamış bulunuyor. Kitap, Türk Dehası, yuva Hasreti, Hayat yolu, Gönül Nağmeleri ve Mariler gibi beş bölüme ayrılmış, içerisinde 59 parça şiir var.

Birinci bölümde Türk Dehasından, Türklüğün zamanımıza kadar geçirdiği safhaların seyrinden bahsediliyor. Milli karakter, duygu ve düşüncenin nazım halindeki anlatılışı.

«Yuva Hasreti» nde yer yer özle-yişler, samimi bekleme, ümit etme, tasavvurlar. Gönül Nağmelerinde sıcak ürpermelerle gönülden taşan duygulanmalar.. Meriç Kıyıları.. Tunca Boy-ları.. Taşan çocukluk... Belli ki, Şair çocukluğunu ve ilk gençliğini orada geçirmiş. Bu kısımda diğerlerine nis-betle daha fazla lirizm tesadüf ediy-yoruz.

Genel olarak kitapta klâsik şekil hâkimdir. Söyleyiş itibariyle eski na-zım çeşni ve havasının yer yer sıcak, içli ve mütevazî aşk hatıraları-nın tekrarından ibarettir. Bazan mısra-lar arasında ayrı bir ruh değişikliğiyle söylenilen veya söylenilmek istenen iç ürpermeleri bizi daha çok ilgilendi-riyor.. Çünkü onlarda diğerlerinden ayrılış noktası yukarıdaki ifadelerimize en uygun gelenidir.

Aynılık hüznünü belirten :

Kanat gerdim ufkuna,
Göklere niyazdayım,
Yol versin Meriç sana,
Yirmi yıldır yastayım.

Bayram Hediyesi'nde zamanımıza kadar devam edegelen söyleyişler hâkimdir.. Fakat yirmi yılın özlemiyle bayramla-rın birinde annesine hiç bir hediye sunamayınca içlenen gönül, anne özlemi nihayet bu mısraları Bayram hediyesi olarak sunuvermesi, hiç olmazsa bir zarafet ve şiirde arijinal hediye tarzıdır.

İşte bayram hediye,
Kabul et yana yana,
Daha başka ne diyem,
Kalbim taş değil ana !

İlham'da kendi ruhunun derinlikle-rine çekilen ve bu çekilmede kâinatın sırrına ermek isteyen bir düşünce havası var :

Haricî tesirlerden uzak,
Gözlerimi yumarak,
Daha güzel,
Daha manalı
Bir kâinat yaratmak istiyorum...
Çekildim ruhumun derinliklerine
Gördüklerim,
Yaşadıklarım,
Kayboldu birer birer...
Şimdi
Kımlıdıyan tül perdeyi,
Ardındaki güzeli,
Güneşe uzanan filizleri,
Görmüyorum

Çekildikçe çekildim ruhumun derinliklerine;

El yardımıyla,

Karineden yazıyorum

Gözleri açık okuyan

Bir kelime anıyamaz yazdıklarından...

Ne ağlamak istiyorum

Ne de gülmek...

İçime, ta içime çekilerek

Kâinatın sırrına ermek istiyorum...

Ben böyle vecdinde ;

Birdenbire

Rüzgâr penceremi salladı,

Kapıda bir dilenci vardı.

Zaman geçiyor ;

Tik - tak, tik - tak

Tik - tak, tik - tak

Canlanan hayalde, sarı atkânın
muhayyilesindeki fildişi karyolasında
temiz bir düşünceyle süsleyerek yarat-
tığı eserin birdenbire hakikat oluver-
mesine inanamamanın içli trajedisi var.
Öyleki bu esere Tanrı'nın can verme-
si buna kuvvetli bir içlilik veriyor.

Hasretle hayalini örerken billûr cama,
Hulyalarım bir anda hakikat oluverdi.
Ayrılıp pencereden dönemedim arkama,
Yarattığım esere ulu Tanrım can verdil

Yine kitabın en samimi kıt'ala-
rından biri olan şiirin şu ikinci dört-
lûğü aynı serzenişle devam eder:

Gözyaşım la yoğurdum yıllarca hamurunu,
İnanamadım kendi eserim olduğuna.
Karıştırdım aşkımın kül tutmayan korunu,
İnanamadım bunca hünerim olduğuna.

Şiirin ilk dörtlüğündeki.

Hasretle hayalini örerken billûr cama,
mısrarında diğer mısralara nazaran
müstesna bir ses güzelliği var.

Bu ses güzelliğini bu mısradaki
güzel ses musikisini ha - ha - yâ - ca -
ma geniş hece vuayyelleriyle yine
re - le - rer - ür ve li - ni - bi yumuşak
hecelerinin böyle ardarda sıralanma-

● Bizim, cihan nazarında en büyük kuvvet ve kudretimiz, yeni şekil ve
mahiyetimizdir.

sında aramalıdır.. Oysa ki şiirin ikinci
dörtlüğündeki :

Karıştırdım aşkımın kül tutmayan korunu,

Mısraının ka - kı - kü - ko - ve ri -
ti - di - kı - tu gibi yumuşak olmayan
Consonlarla başlaması ses güzelliğini
bozmuştur.

Şair Âdem Gürçaglıyan «Aşkımın
Tacı» şiirinde :

Yürek dayanmaz sana,

Yüzünü görmek yeter.

Gerçek âşık olana,

Gönülden sevmek yeter...

Bahar bahar üstüne,

Yâr sevdim yâr üstüne;

Düştü nar nar üstüne,

Gönülden sevmek yeter...

mütevazi bir alçak gönüllülükle hakiki
aşk için gönülden sevmeyi tercih edi-
yor.

Yine bir başka şiirinde :

Atlas döşekler sermiş de

Hep bizi bekliyor Meriç

beytile derin bir motif güzelliğine
erişerek içleniyor ve :

Aşkımız hüznü vermiş te

Yalnız akmam diyor Meriç

tarihi ve millî bir şiirin özünden böy-
lesine sıcak, samimi havasıyla intişar
ediveriyor. Netekim şiirimizde de :

Karadeniz akmam diyor,

Kenarımı yıkmam diyor.

Ünlü Büyük Türk ordusu

Ben yurdumdan çıkmam diyor

bediası mevcuttur.

Birinci büyük harpte Samih Rifat-
ın milletin bağrından taşan heyecanile
söylediği :

Aydın Türkün Anayurdu,

Vermez onu altın ordu.

Yunan İzmir girerken

Bütün millet ağlıyordu.

Bediasını okuduğumuzda hatırlıya-
bileceğimiz Şair Âdem Gürçaglıyanın
o yıllara ait şu kıt'ası aynı içlilikle biz-
de yer ediyor :

Sevgilim dedim Tunca,

Kan oldu da çağıladı.

Ufuklar döndü tunca

Bülbüller yas bağları.

«Kâinatın Sırrı» adlı diğer bir
şiirinde :

Birbirini tutmuyor Musa, İsa, Muhammed

Filozofların hepsi başka başka fikirde.

demektedir. Filozofların kâinatın sırrı-
na ait çeşitli nazariye ve faraziyeleri
üstünde duracak değiliz. Bu konumu-
zun dışında kalır.

Ancak Şair Âdem Gürçaglıyan'ın

Birbirini tutmuyor Musa, İsa, Muhammed

demesinde zihnim takıldı.

Çünkü gerek tevatür, gerek incil ve
gerekse Kur'an'da söylenilenler aşağı
yukarı birbirinin aynı olduğu gibi öz,
birbirini tutar. Şayet yadırgadığımız
bir cihet varsa o da asırların tahrifatı-
yla onların değişik şekiller almasıdır.
Bu tahrifat da bizi alâkadar etmez.
Fakat filozofların nazariyeleri birbirini
tutmadığı gibi biri diğerini nakzeder.

İki batı bilgininin nazariye hakkın-
da söyledikleri sözleri aşağıya kaydet-
meyi - fırsat düşmüşken lüzumlu
buluyoruz. (*)

Böylece Şair Âdem Gürçaglıyan'ın
«Nar Bahçesi» adlı kitabını okuyucuları-
ma okumalarını tavsiye edeceğim. İçeri-
sinde saveceğimiz, hüznüleneceğimiz
okurken bizden de bir parça bulaca-
ğımız kısımlar mevcuttur..

Şair Âdem Gürçaglıyan'ı bu güzel
kitabından dolayı kutlarız...

(*) Nazariyeler, ilim vücudunun azasını bir müd-
det besledikten sonra kuruyup düşen yapraklar
gibidir.

T. G. Masaryk

Nazariyeler fareler gibidir ; dokuz delikte ge-
çerler, fakat onuncu delikte yakalanırlar

Voltaire

Yirmi beşinci yıl

(Baştarafı 2 inci sahifede)

lisi kurulurken 500 lira ile hükümet
işe başlamıştı. İstiklâl harbine girerken
ordumuz 50 bin kişi idi. Silâhsız ve
teçhizatsızdı. Bugün büyük ve modern
bir orduya sahibiz. Cumhuriyeti ilân
ederken okuma bilen fakat yazma bil-
miyen öğretmenler vardı Bugün mille-
tin o/o 40 okuyup yazıyor va cumhu-
riyet en verimli eserlerini eğitimde
görüyor.

Bayındırlıkta, tarımda, ticaret ve sıh-
hat dâvamızda büyük işler yapıldı ve
hergün yapılmaktadır.

Şüphesiz bu yapılanlar yeter de-
ğildir. Daha çok çalışmak ve verimli bir
duruma girerek ileri bir seviyeye eriş-
mek Cumhuriyetimizin başlıca amacıdır

Cumhuriyetimizi kuran Türk mille-
tinin kurtarıcısı ve en büyük evladı
Atatürk daima kalbimizdedir. Onun
en yakın mesai arkadaşı harp ve sulh
işlerinin başarıcısı İnönü ikinci dünya
harbinde millî menfaatımıza en uygun
siyaseti ile dünyanın hayranlığını ka-
zanmıştır.

Hepimiz millî birliğin en büyük kuv-
vet ve saadet olduğunu 1919 dan beri
biliyor, en büyük desteğimiz olarak
onu görüyoruz.

Sulhun gelip gelmiyeceğini bütün
dünya gibi bizde dikkat ve üzüntü ile
beklerken bugün olduğu gibi yarına da
güvenle bakıyor ve tuttuğumuz yolda
ilerliyoruz.

KAYNAK

Celal ÇUMRALI

Dergiciliğimizin olgunluk çağına yaklaştığı bir gerçektir.

Türlü güçlükleri ve denemeleri henüz sonuçlanmamış olmasına rağmen verimli bir devrenin eşliğindedir.

Türlü güçlüklerin ve denemelerin neler olduğunu sayıp dökmek, ihtiyaçları üzerinde durmak, okuyucu bakımından durumlarını incelemek bir kaç yazıya konu olabilecek değerdedir.

Son yıllarda dergiciliğimizin dikkati çeken ortak vasfı; gelişi güzelliğinden, karma karışıklıktan kurtularak gayesini açıkça belli etmesi, ekol yaratmak ihtiyacını artık hissetmiş olmasıdır.

Her hangi bir dergide derme çatma renk renk gayeler görmüyoruz.

Derli toplu, sınırı belirli, yapacağımı bilen bir bütünlük ilk bakışta seziliyor.

Aylık şiir dergisi olan Kaynak'ı önce bu bakımdan inceliyelim:

Bir kere konusu belli; şiir. Demek ki ömrü boyunca şiir üzerine eğilecek. Önemli olan şiir anlayışındaki olgunluk. Zira hece şiiriyle serbes söyleyişe aynı sevgiyle kucağını açmış. Birini tutup diğerini batırmıyor. Bu, şiir meselesinde titizlik göstermiyor demek değildir.

Şekil ile manayı bir arada düşünüyor, öylesine şiirde olgunluk arıyor.

Böylece hececilerle (klasik şiirle) serbesciler (yeniciler) arasında şiir endişesinden gayri bir tartışma, atışma olamayacağını düşünerek terahlık duyuyoruz. Sanatın daima meseleri olur,

olacaktır da ama meseleyi, davayı sokak kavgasına çevirmemekle artıya, davada adileşmek davaya ihanettir değil mi?

Nitekim Kaynak'ın güzel bir sahifesi var: Sanat meselelerine dair ünlü yazarlarımızla yaptığı konuşmalar mesela Ahmet Mühip Dranasır, Suat Taşer'in görüşleri başlı başına bir kazanç.

Kaynak her şeyden önce şiire saygı göstermesini de bilmıştır.

Yeni isimleri derginin bir köşesine mesela arka kapağın içine bazı küçük seyici başlıklar altında sıralamıyor. Yeni isimle ünlü şair her sahifede iç içe. Şair mütevazı, insandır, baş köşeyi istemez ama şiire saygı gösterilmesini daima özler.

Kaynak bir bakıma antoloji: bazı isimler yalnız şiirleriyle, bazıları da hem şiir hem de biyografileriyle tanıtılıyor. Her sayıda bu metodla yeni yeni isimlere ve eserlere rastlıyoruz.

Şiir kitapları hakkın da kısa özlü tahlil ve tenkidlere daima yer verilmektedir.

Bundan başka aramızdan fani vucutları ayrılmış ve fakat eserleriyle ruhlarımızda yaşayan değerli şairlerimizin bir iki şiirini her sayıda zevkle okuyoruz.

Bu kısa bakışla belirtmek istediğimiz Kaynak'ın gerçek bir şiir dergisi oluşu ve plânla çalışmasına devam edeceği ümidinin bizlerde uyanmasıdır.

Uzun ömürlü verimli olsun!

Kervan...

- Nurettin Atasoygil'e -

Öldüm.. düştü başım kaldırımlara,
Güne perde çekti omzumda gece.
Tabirsiz rüya, bir kısır bilmece
Bu şehir, bu şehir garip manzara.

Açıl ey dış kapı, hey sarhoş gemim
Ten kör, gönül sersem, hayal aşifte.
Dökülen yaprak ben, gülen renk benim
Bir belâ kervanı öümde işte..

A. Rıza Ergüven

Mustakbel Sevgilime

Gözlerim dahnca hülya seyrine,
Ümidim hülyama bakıp gitmese,
Arzumla başbaşa kalmışken yine,
Ardına hicranı takip gitmese.

Bulutsuz gecede kalbimi verdim.
Saçını ayrı ruh gibi severdim,
Aşkı kollarında tadınca derdim:
Gülümseyen yüzü akıp gitmese..

Gönül âlemine halim şaşarken,
Alemim baharı bende yaşarken,
Muhayyel hislerim coşup taşarken;
Sevgim şimşek gibi çakıp gitmese.

Ahl gene ufuklar eski tahtında!
Çekilen dertlerim gitmek ahtında.
Şimdi belki onun kara bahtında
Aşkım var. Ömrümü yakıp gitmese.

Turgut Yücel

Şairin Derdi

«Oturup bir şiir yazsam»

Diyorum,
Yazamıyorum.
Yar üstüne dediklerim
Acı oluyor..
Dost üzerine söylediğim acı.
Her gün bir türkü söylesem,
Dert beni buluyor
Avunmak isterken
Bir çare olmuyor.
İyi anılıyorum
Kötü anılıyorum..
Aşkda sıracı,
Şiir yazmakta sıracı.

M. Kalkanoglu

Kuruntu

Başlarken bitmeyen kasvetli gece
Gönlümün elemi, hicranı artar,
Sevgilimin ismi dilimde hece
Feryadım yerleri, gökleri yırtar..

Duyulmaz ne çare feryadım ele
Hayatım benziyor bulauk sele
Belim kamburlaştı; saçlarım hele
Hallaçla atılmış pamuğa döndü..

Yaklaşırken artık ömrümün sonu
Beklerim her zaman gelsin eceli
Son nefeste bari göreydim onu
Ve yahut dolaşsa alımda eli..

Kaman: Vahit Giray

Çanakkale Kahramanı Hasan Çavuş

M. İsa Karaca

Birinci
Cihan
harbinin
Çanak-
kalekah-
ramanı
Hasan
Çavuş

Onu; iki sene evvel tesadüfen parkta görmüştüm.. Bir bank'a oturmuş, çenesi bastonuna dayalı, dalgın dalgın; Karadenizin köpüklü mavi dalgalarını seyrediyordu.. Hayat onu çok hırpalamış ve ihti, arlatmış olmasına rağmen, gün görmüş yüzünde, halen YAŞAMAK azmi ve gayesi seziliyordu.

Göğsünde taşıdığı İstiklâl Madalyası, onu hiç gururlandırmıyordu bile.. Mütevazı idi.. Çünkü; o, Vatanı için daha çok şeyler yapmak emelindeydi.. Ne yazık ki aldığı ağır yaralar yüzünden, bacağı sakatlanmış ve vücudu muhtelif yerlerden ağır yaralar almıştı. O, bu yaralara rağmen, mücadelecî ruhu ile düşmanlarına karşı ateş püskürmekten çekinmemişti..

Harp müddetince, cepheden cepheye, sınırdan sınıra koşarak savaşmıştı. Yılmadan, yorulmadan, vatanın istiklâli için, ırkının namusu için dövüşmüştü. Yaralanarak ölümle pençeleşmişti.. Ağır yaralar almasına rağmen yine de, topu ile; düşmanlarına cehennem ateşleri saçmaya can atmıştı..

O; mütevazı haliyle, gözlerini, Karadenizin mavi, köpüklü dalgalarından ayırmıyarak, sakın sakın anlatıyordu:

.. — İlk Askerliğimde, topçu eri olarak Erzurum'da bulunuyordum.. Bu şehirde iki buçuk sene kaldım.. Sonra Erzincan'a geçtim. O zamanlar harpte değildik.. Erzincan'dayken 55 inci Alayın Üçüncü Taburunda bulunuyordum. İki buçuk sene geçmişti.. Vazifem bittiğinden teskere verdiler..

Artık, uzun bir ayrılıktan sonra, Memleketim Karahisar'a ve çocuklarıma [*] kavuşacağımdan çok sevinçliydim. Fakat yola çıkacağım gün, bir haber gelmişti.. Bu haber; düşmanın İstanbul'a doğru ilerlediğini bildiriyordu. Bizi tekrar topladılar.. Derhal Çanakkale'ye hareket ettik..

..

Bir gün top başında, röbetteydim.. Baktım ki bir düşman gemisi, yavaş yavaş Boğazda ilerliyor.. Gayesi; İstanbul'a girerek gemimizi kaçırmaktı. Gemiye tanı mıştım.. Bu, bir düşman gemisiydi. (Yarım Dünya)

Bir düşman gemisinin Löyle sinsi sinsi içimize sokuluşu; beni fena halde sinirlendirmişti.. Buna nasıl göz yumabilirdim? Asla!..

(*) - Hasan Çavuş halen sağ olup, sekiz çocuk babasıdır.

Topun başında, benden başkası yoktu. Karşı yakada da, Topçu arkadaşım Tokat'lı Mehmet Çavuş vardı. Tahammülüm kalmamıştı. Topu ateledim. Karşı yakadan da, Mehmet Çavuş topu ateşlemişti.. Bir kaç atıştan sonra, düşman gemisi, gözlerimizin önünde, bütün müretebatı ile birlikte, Boğazın karanlık sularına gömülmüştü..

Bize; bu fedakârlığımıza mükâfat olarak, emirsiz top attığımızdan dolayı idam cezası verdiler.. Fakat, hadiseyi Mustafa Kemal Paşaya ve İsmet Paşaya anlattık. Bizi afettiler.. Ve bizzat Kemal Paşa merasimle, bize nişan verdi.

..

Gemilerinin batırıldığını haber alan düşman, üzerimize yürüdü. Biz, bir avuç er ile müdafaya çekildik. Binlerce düşmanla, göğüs göğüse, süngü süngüye, yarı aç, yarı tok bir vaziyette, tam iki buçuk sene yılmadan kahramanca çarpıştık..

Biz düşmanla çarpışmaktayken, bir haber gelmişti.. Bu haberde: Bulgar Ordusunun İstanbul'a doğru yürüdüğünden, karşılamak için yardım isteniyordu.. Hemen otuz birinci ve otuz ikinci alay İstanbul'a hareket etti.. Ben, bu alayda; topçu eriydim.

Otuz Birinci Alay, Çatalca'nın Sart Köyüne geçmişti.. Otuz ikinci Alay ise; Gelibolu'dan Çatalca'ya kol atmıştı.. Bu iki cenahtan, düşman ile çarpışmaya başladık.. Sekiz gün, sekiz gece durup dinlenmeden karşılıklı harp ettik. Düşman Ordusu, İstanbul'a gire-

meden bezimete uğradı. Darma-dagin oldu..

Bunu fırsat bilen bizim Otuz İkinci Alay hareket ederek, çekilen düşmanın önünü kesmek için Gelibolu'dan sarkıp Keşan'dan Uzun Köprü'ye, oradan da Dimotoka'dan aşağıya inerek; Dede ağaca doğru ilerledi. Bu suretle düşmanın önünü almış olduk..

Otuz Birinci Alay da; Çekmece'den girmişti.. Bu plânlı hareket ile, düşmanı çember içine almıştık.. Bu çember içinde, Edirne'de bulunuyordu. Çember içinde sıkışıp kalan düşmanın kimisini esir ettik, kimisini de kıldık.. Binlerce düşman ordusu mahvolmuştu. Bu harpten sonra, altı ay istirahatata çekildik. On ikinci ay sıralarında, Edirne'de teskeremi alarak memleketime döndüm. Evime, aileme kavuştuğum için çok seviniyordum. Fakat bu sevincim ancak dört aya mukaddermiş.. Dört ay sonra, (1914) Birinci Cihan Harbi başladı.. Bizi tekrar topladılar.. Rus'a karşı yürüdük.. Düşmanla, yılmadan aylarca çarpıştık. En nihayet düşman bozguna uğradı. Bu suretle bir yerde tutunamıyarak kendi topraklarına kadar çekildiler..

Biz düşmanla uğraşırken " İstiklâl Harbi ", çıktı Çanakkale'deki bir avuç askerimiz, gıda ve cephanesizlikten bozuldu. ve firar baş gösterdi.. Bunu duyan Mustafa Kemal Paşa büyük bir ordu hazırlayarak harekete geçti.. Bu orduda ben, topçu eriydim.. İki buçuk sene çarpışarak; İngiliz ve Yunan ordularını perişan bir hale düşürdük.

● Bir memleketi işgal ve zaptetmek o memleketin sahiplerine hâkim olmak için kâfi değildir.
K. Atatürk

Bu harbi de, evelallah Kemal Paşanın sayesinde; binlerce şehit vererek kazandık..

Biz Çanakkale'de iken « Yunan Ordusu ilerliyor! » diye bir haber geldi.. İsmet Paşanın Kumandasında toplanarak düşmana karşı durduk.. Türk gücü burada da kendini göstermişti.. Yirmi iki gün, yirmi iki gece durmadan, dinlenmeden düşmanla; göğüs göğüse, süngü süngüye çarpıştık.. Topumla, düşmanlarıma ölüm yağdırdım.. Kan kusturdum !..

« Allah.. Allah.. » nağraları, gökleri titretiyordu. En nihayet, düşman ordusu karşımızda tutunamıyarak geriye çekildi.. Kuvvetli ve çoklu bir ordu ile tekrar hücumla kalktı.. Fakat Türk gücünü anlayamayan düşman, perişan oldu. Canlarını kurtarmak gayesiyle, kendilerini denize attılar.. Buna rağmen, bir kısmı da kendilerini müdafaa ediyordu. Düşmanı, önümüze katmış sürüyorduk..

Bu sırada, nereden atıldığı belli olmayan bir şarapnel; vücudumun sol tarafını sekiz yerinden ağır surette yaralamıştı.. Kendimden geçmiş bir halde, seyyar hastahaneye kaldırıldım. Bu hastahanede, yaralarım iyileşmeden, kalkıp çarpışmaya gitmek istediysen de; yaralarımın ağır oluşundan dolayı bırakmadılar..

Hastahanede bir sene kadar kaldım. Bir seneden sonra harp bitmiş, sulh olmuştu. Teskeremi verdiler. Ben de, gazi fakat muzafer gururla memleketime döndüm. »

Mizah Köşesi :

Almancadan çeviren
Nihat Yürektürk

Kaybolan Şapka

Baba, ana ve çocukları bir kompartımanda oturuyorlar. Çocuk pencereye yanaşıyor ve dışarıyı seyrediyor. baba « Oğlum dikkat et, çok eğilme rüzgâr şapkamı uçurur » der. Çocuk aldırış etmeyince baba çocuğun şapkasını alır ve arkasında saklar ve « gördün mü? Rüzgâr şapkamı uçurdu! » der. Çocuk ağlayınca baba bir ıslık çalar ve şapkayı çocuğun başına kor. Baba ve ana söze daldıkları bir anda çocuk şapkasını pencereden dışarı atar ve babasına der ki : « Baba bir daha ıslık çal »

Kurnaz Kamarot

Bir kaptan, odasında çayını beklemektedir. Kamarot içeri girer ve sorar: « Affedersiniz kaptan bay, bir şeyin nerede olduğu bilinirse o şey kaybolmuş sayılır mı? » Kaptan « Nerede olduğu bilinirse niçin kaybolmuş sayılsın » der. Kamarot bunun üzerine der ki : « Çok iyi, o halde sizin gümüş çaydanlığınız da kaybolmuş sayılmaz; zira ben onun nerede olduğunu biliyorum. Demin çalkarken ona denize düşürdüm. »

Âlim ve komşuları

Bütün günü evinde kitap okumakla geçen bir âlimin. evinin sağında demirci, solunda da bakırcı dükkânı var. Sağlı sollu gürültü âlimi çok rahatsız etmektedir. Ev kendisinin olduğu için âlim evini değiştirememektedir. Komşuları olan demirci ve bakırcıya yerlerini değiştirdikleri takdirde yüzer lira vereceğini söyler. Ertesi gün her iki komşu teklifi kabul ettiklerini söylerler ve yüzer lirayı alırlar. Âlim nereye taşındıklarını sorunca, bir tanesi şu cevabı verir : « O benim yerime, ben de onun yerine taşınıyorum »

Sahibi ve Yazı işlerini fiilen idare eden : **Nurettin Atasoygil**
Basıldığı yer : Samsun Matbaası

Tarihi - Mukaddes

Yazan : *Ali Şevket Çolakoğlu*

Bu değerli eserde gelmiş geçmiş bütün Peygamberlerin hayatı ve Dini ahkâm en ince teferruatına kadar olgun bir ifadeyle izah olunmuştur. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Fiyatı : 650 kuruş

Satış yeri : Samsun Kutlubilgi Kitapevi

Dünya Edebiyatı Tarihi

Yazan : Orman Fakültesi Almanca müderrisi

Fehmi Yahya Tuna

52 milletin Edebiyat tarihini bir araya toplayan çok değerli bir eserdir. Okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

Fiyatı 5 liradır

Satış yeri : İst. İnkılâp Kitapevi ve bütün İstanbul Kitapçıları

Abdullah Rıza Ergüven

Yakın yıllar Edebiyatımızın on yıllık mazisini en güzel örnekleriyle takip edebileceğiniz

Resimli Yedigün Şairleri

Antolojisi çıktı

Fiyatı 150 kuruştur

Satış yeri : Marmara Basımevi İstanbul

30 Kuruş